

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
ÖĞRENCİ MERKEZLİ ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMENİN GELİŞTİRİLMESİNE
YÖNELİK İLKELER

Öğrenci merkezli ölçme ve değerlendirme kapsamında, öğrencilerin öğrenim süresince programların amaç ve öğrenme çıktıklarına ulaşması sağlanmalı, bu süreçte aktif öğrenme strateji ve yöntemleri içeren uygulamalar yürütülmesi hedeflenmelidir. Öğrenci merkezli ve yeterlilik temelli bir yaklaşımın esas alınması gerekmektedir.

Ölçme ve değerlendirme işlemleri, öğrencilerin hazır bulunuşluklarını belirleme, gelişimlerini takip etme, geri bildirim sağlama, öğretim süreçlerinin etkililiğini ölçme ve programları değerlendirme amacıyla yapılır. Farklı kaynaklardan bilgi toplama ve organize etme süreçleriyle yapılandırılan sistematik bir ölçme-değerlendirme süreci ile öğrencilerin başarıları, hedeflere ulaşma düzeyleri ve kazanımları hakkında kararlar verilir. Ölçme-değerlendirme, sürece ve ürüne dayalı olarak gerçekleştirilir. Öğrenci merkezli eğitimde, sürece dayalı ölçme-değerlendirmeye daha fazla odaklanılmalıdır. Etkinlikler sırasında öğrenciler tarafından aktif olarak oluşturulan ölçme-değerlendirme araçları sürece dayalı iken; başarı testleri gibi uygulamalar, ürüne dayalı ölçme-değerlendirme örnekleridir.

Başarılı ve sürdürülebilir ölçme-değerlendirme uygulamalarında üniversite genelinde ölçme ve değerlendirmenin sürekliliği sağlanmalıdır. Öğrencilerin başarılarını ölçmek ve değerlendirmek için, ürün odaklı sınavlara ek olarak ödevler, projeler ve portfolyolar gibi süreç odaklı yöntemler de kullanılmalıdır. Ölçme ve değerlendirme işlemleri, program çıktı ve öğrenme kazanımları temel alınarak yapılmalı, aynı zamanda ders kazanımları ile ölçme-değerlendirme arasındaki ilişki dikkate alınmalıdır. Tüm bu süreçler sistematik bir şekilde planlanmalı, uygulanmalı, kontrol edilmeli ve gerektiğinde önlem alınmalıdır.

Öğrenci merkezli ölçme-değerlendirme süreçlerinde kullanılacak bazı yaklaşımlar aşağıda verilmiştir.

Portfolyo	Öğrencilerin bir dönem ya da öğretim yılı boyunca yaptıkları çalışmaların belirlenmiş ölçütlere göre sistematize edilmiş bir koleksiyonu olan öğrenci ürün dosyaları, öğrencinin öğrenme alanlarında yaptığı çalışmaların sistematik, amaçlı ve anlamlı bir bütünüdür.
Performans Değerlendirme	Performans değerlendirme öğrencinin deney yapma, düzenek geliştirme, deney inceleme raporu yazma, proje hazırlama becerilerini bir puanlama kriteriyle(rubric) ölçme sürecine denir. Performans değerlendirme, öğrencinin bilgiyi gerçek yaşam durumlarına ya da gerçek hayata yakın durumlara nasıl uyguladığını belirlemede ve bilişsel/duyuşsal/psikomotor becerilerin değerlendirilmesinde kullanılabilir.
Proje	Öğrencilerin bir soru veya konu hakkında ders dışında kendi çabalarıyla araştırma, inceleme yaparak bağımsız çalışma, yaratıcı düşünme, farklı kaynakları kullanabilme, uygulama ve üst düzey düşünme becerilerini geliştirmesi ve bunların ölçülmesi amacıyla kullanılan araçlardır.
Ödev	Belirli bir konu ile ilgili özellikle sınıf ortamının dışında gerçekleştirilmesi beklenen bilişsel, duyuşsal ya da psikomotor çalışmalardır.
Atölye Çalışması	Özellikle sanatsal etkinliklerde öğrencilerin belirli bir mekânda bireysel ya da grupla birlikte yaptıkları etkinliklerinin değerlendirilmesidir.
Seminer	Belirli bir konu ya da sorun ile ilgili öğrencilerin gerçekleştirdiği araştırmalarının sonucunda raporlama ve tartışma sürecini değerlendirmedir.

Sunum	Konuşma, dil eğitimi, eleştirel düşünme becerisi, dil sanatları, kendini ifade edebilme, hitabet gibi alanlarda kullanılabilir. Sözlü sunumlar öğrencilerin bilgiyi hatırlama, kavrama ve hitap etme gibi davranışlar hakkında bilgi toplamak için kullanılır.
Arazi Çalışması	Yüzeysel araştırması ve kazı çalışmalarını içeren uygulamalı bir çalışmadır.
Çoktan Seçmeli Test	Çoktan seçmeli testler bir sorunun doğru cevabının, verilen seçeneklerden bulunmasını gerektiren bir test türüdür. Bilgi, kavrama, uygulama ve analiz düzeyindeki davranışları ve kısmen değerlendirme düzeyindeki davranışları ölçmede etkilidir.
Kontrol Listeleri	Gözlenen performans ya da ürünün belirlenen ölçütlere ne derece uygun olduğunu ölçmede kullanılan araçtır. Gözlenen davranışın varlığına yokluğuna puan verir. Süreç odaklı ölçme yapmanın yanı sıra ürünü de ölçer. Bir işin yapılması sırasında nelerin hangi sırada ve nasıl yapılacağını göstermesi nedeniyle öğretim amaçlı da kullanılabilir.
Dereceleme Ölçekleri	Gözlenen beceri veya ürünün istenen ölçütlere uygunluk derecesini ölçmede kullanılan araçtır. Süreç odaklı ölçme yapmanın yanı sıra ürünü de ölçer. Bir işin yapılması sırasında nelerin hangi sırada ve nasıl yapılacağını göstermesi nedeniyle öğretim amaçlı da kullanılabilir. Performansın en önemli gözlenebilir yanlarını içerir. Performansı oluşturan davranışların meydana gelme düzeyine puan veren araçtır.
Laboratuvar Uygulamaları	Bilimsel ve teknik araştırmalarda teorik bilginin pratiğe aktarılması sürecinde öğrencilerin inceleme, gözlem yapma ve yorumlama becerilerini değerlendiren bir yöntemdir.
Öz Değerlendirme	Belli bir konuda öğrencilerin kendi yaptıkları çalışmalarını kendilerinin değerlendirmesine öz değerlendirme denir. Öz değerlendirme, öğrencilerin kendi ilgi ve yeteneklerini keşfetmelerini, öğrencilerin kendilerinin güçlü ve zayıf yönlerini tanımalarını ve kendi performanslarını değerlendirmede hem ölçüt belirlemeyi hem de değerlendirme yapmayı sağlar.
Akran Değerlendirme	Akran değerlendirme öğrencilerin yaptıkları çalışmalar sonucunda birbirlerini değerlendirmesi anlamına gelmektedir. Akran değerlendirme sayesinde öğrencilere değerlendirme becerisi kazandırılır.
Yazılı Sınav	Yazılı sınavlar, kişinin özgün ve yaratıcı düşünme gücünü, yazılı anlatım becerisini, belli konulardaki görüşünü, ilgisini ve tutumunu ölçmede kullanılan sınavlardır.
Sözlü Sınav	Sorulan sorulara sözlü yanıt verilmesi gereken yüz yüze ya da çevrimiçi senkron sınavı ifade eder.
Kısa Cevaplı Testler	Bir kelime, bir rakam, bir cümle veya kısa bir liste ile yanıtlandırılacak sorulardan oluşan, yanıtlayıcının yanıtı düşünüp hatırlayarak yazılı olarak sunduğu ölçme araçlarıdır.
Eşleştirme Testleri	İki veya daha fazla sütun halinde düzenlenmiş soru ve yanıt çiftlerinden oluşan bir test türüdür. Testi çözen kişi, birinci sütundaki soruları ikinci sütundaki doğru cevaplarla eşleştirmeye çalışır. Soru ve cevaplar arasında mantıksal veya semantik bir ilişki bulunabilir. Eşleştirme testleri genellikle çoktan seçmeli testlere ek olarak kullanılır ve genellikle öğrenilen bilgilerin anlaşılması veya uygulanması üzerinde odaklanır. Özellikle dil, matematik ve bilim gibi konularda kullanılan bir test türüdür.